KINNITATUD
terviseministri 20.11.2023. a
käskkirjaga nr 153
MUUDETUD
terviseministri 24.05.2024
käskkirjaga nr 42
MUUDETUD
sotsiaalministri 13.03.2026
käskkirjaga nr 29

Toetavad tegevused pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteemi loomiseks

Toetuse andmise tingimused

Tegevuste abikõlblikkuse periood
01.01.2023–31.12.2029

Elluviija
Sotsiaalministeerium (tervishoiukorralduse osakond)

Rakendusasutus (RA)
Sotsiaalministeerium (välisvahendite osakond)

Rakendusüksus (RÜ)
Riigi Tugiteenuste Keskus

Partnerid
Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (edaspidi TEHIK)
Tervisekassa

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

SISUKORD

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega 3
1.1. Seosed Euroopa Liidu ja Eesti riigi eesmärkidega..... 3
2. Toetatavad tegevused 4
2.1. Pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteemi loomine ja tervisetõendite digiteerimine 4
2.2. Infosüsteemide ja andmevahetuse arendamine ning teenuste korralduse tagamine ... 6
3. Riigiabi 7
4. Näitajad 7
5. Tegevuste eelarve 8
6. Kulude abikõlblikkus 8
7. Toetuse maksmise tingimused ja kord 8
8. Elluviija ja partneri kohustused 9
9. Aruandlus 9
10. TAT muutmine 10
11. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord 11
12. Vaidluste lahendamine 11

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete nimekirja meetme 21.4.3.4 „Kõrge tööhõive taseme saavutamine ja hoidmine“ ja sellega seotud sekkumise „Püsiva töövõimekao ennetamine ja ajutise töövõimetusega inimeste tööhõives püsimise toetamine“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda (edaspidi TAT).

1.1. Seosed Euroopa Liidu ja Eesti riigi eesmärkidega

TAT on seotud ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 rakenduskava poliitikaeesmärgiga nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ (prioriteet nr 6 „Sotsiaalsem Eesti“) ja ELi erieesmärgiga d – edendada töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate kohanemist muutustega ning aktiivse ja tervena vananemist ning tervislikku ja hästi kohandatud töökeskkonda, kus ohjatakse terviseriske.

Toetavad tegevused arvestavad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni liikmete kokkulepitud säästva arengu eesmärke (United Nations, 2015). Üks oluline säästva arengu eesmärk on inimeste tervise kaitse töökeskkonnas, töövõime säilimine ja terviseprobleemide tõttu tööturult väljalangemise ennetamine. ÜRO seatud säästva arengu eesmärkidest seostuvad tegevused alljärgnevatega.

Toetavad tegevused panustavad:
1) Eesti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärki nüüdisajastada töötervishoid tervist toetavaks ja vähendada inimeste töövõimekadu. Töövõimekao vähendamise eesmärgi täitmiseks on Sotsiaalministeerium plaaninud välja arendada ajutise töövõimekaoga inimeste tööturul püsimist toetava süsteemi, et ennetada püsiva töövõimekao väljakujunemist[1];
2) strateegia „Eesti 2035“ eesmärki tegeleda hõiveseisundi säilitamise ja parandamisega, sest rahvastiku vähenemise ja vananemise tõttu väheneb hõivatute arv.[2] TAT tegevused panustavad strateegia „Eesti 2035“ alasihti „Tervist hoidev inimene“;
3) rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 eesmärki 8.2.5 „Tervise ebavõrdsuse vähendamine“, mille üheks prioriteediks on rahaliste ja mitterahaliste barjääride vähendamine, sealhulgas rahvastiku püsiva ravikaitse tagamine, sekkumiste väljatöötamine ja rakendamine omaosaluse ümberjaotamiseks[3];
4) inimkeskse tervishoiu programmi eesmärki (TE03): inimeste vajadustele ja ootustele vastavad ohutud ja kvaliteetsed tervise- ja sotsiaalteenused, mis aitavad vähendada enneaegset suremust, lisada tervena elatud eluaastaid ja toetada krooniliste haigustega elamist, on elanikkonnale võrdselt kättesaadavad[4].

Toetatavate tegevuste panust regionaalselt tasakaalustatud arengusse hinnatakse strateegia „Eesti 2035“ mõõdikuga „Tervena elada jäänud aastad“, panust ligipääsetavuse tagamisse mõõdikuga „Ligipääsetavuse näitaja“, panust soolise võrdõiguslikkuse tagamisse mõõdikuga „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“ ja panust võrdsete võimaluste tagamisse mõõdikuga „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“.

Heaolu arengukavas 2016–2023 on töötajate töövõime säilitamisega seonduva probleemina kirjeldatud, et vähenev töövõime takistab töötajal pikka aega ja aktiivsena tööelus osaleda. Heaolu arengukavas 2023–2030 on pika ja kvaliteetse tööelu strateegiana üheks

[1] https://valitsus.ee/nuudisajastame-tootervishoiu-tervist-toetavaks-ja-vahendame-inimeste-toovoimekadu#nuudisajastame-toote.
[2] https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia/arenguvajadused#tervis.
[3] https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Tervishoid/rta_05.05.pdf.
[4] https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Tervishoid/rta_05.05.pdf.

arenguvajaduseks töövõime toetamise ja püsiva töövõimetuse ennetamise süsteemi elluviimine pikaajalise ajutise töövõimetusega inimeste tööhõives püsimise toetamiseks.

Käskkirjaga reguleeritakse Eesti riigi 2023.–2026. aasta eelarvestrateegia tulemusvaldkonna „Tervis“ inimkeskse tervishoiu programmi meetme „Inimkeskse tervishoiu arendamine“ tegevuse „Tervise ebavõrdsuse vähendamine ja ravikindlustuse tagamine“ elluviimist.

2. Toetatavad tegevused

TAT eesmärk on luua pikaajalise ajutise töövõimetuse ja püsiva töövõimetuse ennetamise ja tööhõives püsimise toetamise süsteem, mis hõlmab uue töötervishoiu mudeli arendamist, haiguslehe ajal töötamise jätkamist võimaldava koostöömudeli, teenuste ja hüvitamisskeemi väljatöötamist, tervisetõendite digiteerimise ning nende peatamise ja tühistamise lahenduse loomist ning infosüsteemide arendusi ja andmevahetust. Eesmärk on see, et loodava süsteemiga väheneb püsiva töövõimekaoga inimeste osakaal 2029. aastaks 1,11%-ni tööealisest rahvastikust.

Täiendav süsteemi positiivne mõju on pikaajalise haigusega inimeste jaoks vaesusriski ennetamine ja tööhõives jätkamisest tulenev üldine elukvaliteedi paranemine. Tööandjate jaoks on süsteemi positiivne mõju pikaajalise haigusega töötajale tervist toetava töökeskkonna ja töötingimuste kujundamiseks võimaluste loomine ning tööjõupuuduse leevendamine.

Eestis on küll olemas keskne tervise infosüsteem (TIS), kuid tervisekontrollide tulemused ja tervisetõendid liiguvad endiselt suures osas paberil. See tekitab järgmisi probleeme: andmete dubleerimine, piiratud teadlikkus ja puuduv paindlikkus otsuste muutmiseks ning info ebaefektiivne liikumine, mis kokkuvõttes on risk inimeste tervisele ja elule. Tervisetõendite digiteerimise lahenduse loomisega vähendatakse tõendite taotlemisega kaasnevat bürokraatiat ning inimeste, tööandjate ja tervishoiutöötajate halduskoormust. Samuti suureneb tervisetõendite digiteerimise lahenduse loomisega turvalisus nii inimese enda kui ka laiemalt ühiskonna vaates, kuna luuakse võimekus hakata teatud haigusseisundite puhul peatama või tühistama inimeste õigusi terviseseisundiga sobimatul kutsealal töötamiseks.

Tegevuste käigus tagatakse, et eri vanuses, soost, rahvusest ja piirkonnast sihtrühma liikmetel on võrdsed võimalused tegevustes osalemiseks. Arvestada tuleb sihtrühmaks olevate pikaajalise ajutise töövõimetusega ehk tervisekahjustusega inimeste erivajadustega (nt info kättesaadavus nägemis- või kuulmislangusega inimestele, info lihtsam keelekasutus intellektipuudega inimestele, liikumispuudega inimeste ligipääsetavus sündmuse toimumise kohale jne) ja rahvusvähemustega. Seega tuleb tagada, et avalikkusele suunatud teavitustegevused oleksid nii füüsiliselt kui ka digitaalselt ligipääsetavad, arvestades kõikide inimeste vajadusi hoolimata nende erivajadusest.

Toetatakse tegevusi, mis ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses. Tuleb silmas pidada, et tegevused ei suurendaks negatiivseid keskkonnamõjusid, näiteks tegevusteks vajalike teenuste ja toodete hankimisel tuleb kasutada keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume[5] ning koolituste, infopäevade jmt korraldamisel kasutada keskkonnasäästlikke lahendusi.

2.1. Pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteemi loomine ja tervisetõendite digiteerimine

2.1.1. Tegevuse eesmärk

[5] https://envir.ee/ringmajandus/ringmajandus/keskkonnahoidlikud-riigihanked.

Tegevuse eesmärk on luua töötavatele pikaajalise haigusega inimestele toetussüsteem ehk tegevuste kogum (edaspidi *toetussüsteem*), et:
1) ennetada tööst põhjustatud haigestumisi ja pikaajalist ajutist töövõimetust;
2) ennetada ajutisest töövõimetusest püsiva töövõimekao väljakujunemist;
3) ennetada pikaajalise haiguse tõttu tööhõivest väljalangemist ja vaesusriski;
4) tagada tööandjatele vajalik info, et kujundada pikaajalise haigusega töötajale tervist toetav töökeskkond ja töötingimused, mis võimaldavad töötajal töötada haiguslehe ajal terviseseisundiga sobivates tingimustes.

Tegevuse eesmärgi täitmiseks luuakse tervisetõendite digiteerimise lahendus, et anda, peatada või tühistada inimese õigus töötada teatud kutsealal ning tagada sellekohase info edastamine inimesele endale, tema tööandjale ja tervishoiutöötajatele.

2.1.2. Tegevuse sisu

Toetussüsteemi väljatöötamist toetatakse järgmiste tegevustega:
1) toetussüsteemi põhimõtete väljaarendamine ja õigusruumi muudatuste tegemine;
2) teavitustegevused;
3) tulemuste monitoorimine, uuringute tegemine ja edasiarendusvajaduste väljaselgitamine.

Eesmärgi täitmiseks töötab elluviija välja ajutise töövõimetuse toetamise süsteemi, uue töötervishoiu mudeli ja tervisetõendite digiteerimise põhimõtted ning kavandab nende rakendamiseks lahendused ja õigusruumi muudatused. Selleks tehakse koostööd asjaomaste osapoolte, esindusorganisatsioonide ja erialaseltsidega.

Elluviija koostab kommunikatsiooniplaani ning korraldab selle täitmiseks infopäevi ja hangib sisse teavituskampaania, et suurendada töötajate, tööandjate, tervishoiuteenuse osutajate ja laiema avalikkuse teadlikkust loodava toetussüsteemi võimalustest ja positiivsest mõjust inimese pikaajalisest haigusest taastumisel, püsiva töövõimetuse ennetamisel ja toimetuleku parandamisel.

Pikaajalise ajutise töövõimetuse ajal töötamise lahenduse rakendumise toetamiseks tuleb koolitada tervishoiutöötajaid, kes hakkavad hindama, kas pikaajalise haigusega inimese terviseseisund võimaldab ravi ajal töötada, ning juhul kui võimaldab, siis millistel tingimustel ja millised töökeskkonna ja tööülesannete kohandused on vajalikud. Selleks töötatakse välja juhendid ja koolitusmaterjalid. Oluline on, et koolituse tulemusena ja juhendmaterjalide abil oskavad arstid anda tööandjatele vajalikud soovitused, et kujundada pikaajalise haigusega töötajale tervist toetav töökeskkond ja sobivad töötingimused.

Tegevuse raames tehakse ka valdkonnaga seotud poliitikaanalüüse ja -uuringuid, kaasatakse eksperte ning tutvutakse teiste riikide praktikaga, et saada lähteandmed teadmistepõhise poliitika kujundamiseks, mille eesmärk on arendada välja terviklik, kaasaegne ja tulemuslik süsteem ning õigusraamistik selle rakendamiseks. Tagamaks loodava süsteemi kooskõla eesmärkidega, monitooritakse tulemusi ning vajaduse korral korrigeeritakse süsteemi ja arendatakse seda edasi.

2.1.3. Tegevuse tulemus

1. Toetusüsteemi põhimõtete väljaarendamine ja õigusruumi muudatuste tegemine – välja on töötatud uus töötervishoiu mudel, tervisetõendite digiteerimise lahendus ja pikaajalisel haiguslehel oleva inimese toetamise põhimõtted (haiguslehe ajal terviseseisundile vastavad töötamistingimused, palgavahe hüvitamine, raviarsti ja töötervishoiuarsti koostöö, teenuste protsess jne) ning süsteemi rakendamiseks vajalik õigusraamistik. Lisaks koostatakse juhendmaterjale ning korraldatakse infopäevi, seminare ja koolitusi koostöös Eesti Töötervishoiuarstide Seltsi ja Eesti Perearstide Seltsiga, vajaduse korral kaasatakse ka teiste erialade eksperte. Tegevuse tulemusena peavad raviarstid ja raviarstile konsultatsiooniteenust osutavad töötervishoiuarstid oskama nõustada inimest selles, kuidas kooskõlas raviplaaniga

haiguslehe ajal töötamist jätkata, ning kirjeldada tööandjale nõudeid töötingimuste ja töökeskkonna muutmise kohta. Samuti töötatakse koostöös välja uus töötervishoiu mudel.

Tegevus toetab inimeste töövõime säilimist – ennetab tööst põhjustatud haigestumist ja ajutist töövõimetust, suurendab pikaajalisel haiguslehel olija töötamise jätkamise võimalikkust, kiirendab tervenemist ja ennetab või lükkab edasi püsiva töövõimetuse väljakujunemist. Võrreldes kehtiva korraga suurendab tegevus ka inimese sissetulekut pikaajalise haiguse perioodil ja parandab seeläbi tema majanduslikku toimetulekut.

2. Teavitustegevused – osapooled, sihtrühmad ja laiem avalikkus on uue toetussüsteemi ning teiste lahenduste võimalustest ja muudatustest teavitatud ning seeläbi on toetatud nende rakendamine ja kasutamine. Mida rohkem mõistavad inimesed loodud lahendustest tulenevat kasu ja neid kasutavad, seda paremini saavad eesmärgid täidetud.

3. Tulemuste monitoorimine, uuringute tegemine ja edasiarendusvajaduste väljaselgitamine – tulemused on monitooritud, arendusvajadused analüüsitud ja mõju hinnatud. Kavas on monitoorida pikaajalisel haiguslehel olevate inimeste toetamise süsteemi ja uut töötervishoiu mudelit peale selle rakendumist teatud korrapärasusega, et tagada ülevaade toetussüsteemi lühi- ja pikaajalise kasutamise kohta ning vajaduse korral rakendada riskide maandamise tegevusi, kui on märgata, et süsteem mingis osas ei toimi. Selleks on riskid hinnatud ja riskide maandamise tegevused määratletud ning statistika kogumiseks aruandlusvajaduse kirjeldus koostatud. Lisaks hangitakse toetussüsteemi teatud aja töötamise järel vähemalt kaks suuremat mõju hindamise uuringut, et hinnata süsteemi toimimist vastavalt eesmärgile ja kavandada vajaduse korral edasiarendusi. Vajaduse korral tehakse perioodi lõpus ka kordusuuring.

2.1.4. Sihtrühm

Tööealine 15–74 aasta vanuses elanikkond, töötavad ravikindlustatud inimesed, tööandjad, tervishoiuteenuse osutajad, poliitikakujundajad ja rakendajad.

2.1.5. Tegevuse elluviija

Sotsiaalministeerium (tervishoiukorralduse osakond ja tervishoiuteenuste osakond).

2.2. Infosüsteemide ja andmevahetuse arendamine ning teenuste korralduse tagamine

2.2.1. Tegevuse eesmärk

Tegevuse eesmärk on töötada välja infotehnoloogilised lahendused ja andmevahetus ning neid arendada, samuti arendada välja tervisetõendite digiteerimise lahendus, uus töötervishoiu mudel ja töötervishoiuarstide konsultatsiooniteenus pikaajalise ajutise töövõimetuse protsessis.

2.2.2. Tegevuse sisu

Infotehnoloogilised arendused tagavad osapooltele vajaliku info neile pandud kohustuste täitmiseks.

TEHIK-u tegevuseks on tervikvaates arendusvajaduste analüüs, kõigi osapoolte arenduste teekaardi juhtimine ja nõustamine IT-arhitektuurilistes küsimustes, tervise infosüsteemi (TIS) arendused ning teiste infosüsteemide ja portaalide (patsiendiportaal, tööelu infosüsteem jne) vahelised arendused.

Tervisekassa tegevusteks on töövõimetuslehega seotud arendused ning teiste osapooltega (tervishoiuteenuse osutajad, tööandjad, töötajad, Eesti Töötukassa) ja infovahetusportaalidega (X-tee lahendused, eesti.ee jne) andmevahetuse lahendused. Samuti

on Tervisekassa tegevuseks raviarstide ja töötervishoiuarstide konsultatsiooniteenuse ning uue töötervishoiu mudeli juurutamine.

2.2.3. Tegevuse tulemus

Tegevuste tulemusena on loodava süsteemi osapooltele tegevusteks vajalik andmevahetus tagatud, töötervishoiuarstide konsultatsiooniteenus raviarstidele pikaajalise haiguslehe protsessis toimib ning tervisetõendite digiteerimist ja uue töötervishoiu mudeli rakendamist võimaldavad lahendused on juurutatud.

2.2.4. Sihtrühm

Teenuse lõppkasutajad – tervishoiutöötajad, tööandjad, tööealised inimesed.

2.2.5. Tegevuse elluviijad

Tegevust viivad partneritena ellu TEHIK ja Tervisekassa.

3. Riigiabi

TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

4. Näitajad

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase	Vahe-sihttase (2024)	Sihttase (2029)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja väljundnäitaja	Püsiva töövõimekao väljakujunemise ennetamise ja ajutise töövõimetusega inimeste tööhõives püsimise toetussüsteemi loomine (arv)	0	1	1	Süsteem on loodud ja 2024. aastal kasutusele võetud; 2029. aastal on vastavalt mõjuanalüüsidele süsteemi korrigeeritud. Raporteerib elluviija lõpparuandes. Näitajasse panustavad tegevused 2.1 ja 2.2.
Meetmete nimekirja väljundnäitaja	Püsiva töövõimekao väljakujunemise ennetamise ja ajutise töövõimetusega inimeste tööhõives püsimise toetussüsteemi kasutajate arv (arv)	0	0	37 700	Loendatakse toetussüsteemi kasutajaid. Süsteemi sisenemisel unikaalseid isikuid ei loeta, süsteemi raames kasutatud teenuste puhul unikaalseid isikuid loetakse. Raporteerib elluviija vahearuannetes ja lõpparuandes. Näitajasse panustab tegevus 2.1.
Meetmete nimekirja tulemusnäitaja	Uute osalise ja puuduva töövõimega inimeste osakaal tööealisest rahvastikust (%)	1,12%	N/A	1,11%	Näitajasse panustavad tegevused 2.1 ja 2.2. Lõpptulemuse saavutamist hinnatakse üks aasta peale abikõlblikkuse perioodi lõppu. Raporteerib elluviija.

5. Tegevuste eelarve

		Summa	**Osakaal**
1	**ESF+ toetus**	7 518 495	70%
2	**Riiklik kaasfinantseering**	3 222 212	30%
3	**Eelarve kokku**	10 740 707	100%

6. Kulude abikõlblikkus

6.1. Abikõlblike kulude kindlaksmääramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 21.

6.2. Tegevuste kaudsed kulud on abikõlblikud ühtse määra ulatuses, mis on 15% tegevuste otsestest personalikuludest.

6.3. Abikõlblikud otsesed kulud on tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, muu hulgas:
6.3.1 punktis 2.1 nimetatud õigusruumi muudatuste elluviimise, teavitus- ja monitoorimistegevuste, uuringute tegemise, süsteemi edasiarenduste väljaselgitamise, õppereiside ning juhendite ja koolitusmaterjalide väljatöötamise kulud;
6.3.2 punktis 2.2 nimetatud infotehnoloogiliste arenduste, sh hooldustööde ja süsteemi juurutamise kulud ning konsultatsiooniteenuse kulud.
6.3.3 tegevuste elluviimiseks vajalikud personali- ja lähetuskulud ja ruumide rendikulu.

7. Toetuse maksmise tingimused ja kord

7.1. Toetust makstakse ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 kohaselt tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud hiljemalt 31.12.2029. Kaudseid kulusid hüvitatakse punkti 6.2 kohaselt ühtse määra alusel.

7.2. Enne esimese makse saamist peab elluviija esitama RÜ-le:
7.2.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas TAT otseseid kulusid ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest TAT rakendaja kuludest;
7.2.2 viite riigihangete tegemise korrale asutuses ja kirjelduse, kuidas lähtutakse vastavalt kategooriast ja turu võimalustest keskkonnahoidlikest või väärtuspõhiste hangete kriteeriumitest;
7.2.3 edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.

7.3. Punktis 7.2 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varasema TAT rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne uue TAT rakendamist muudetud. Elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse.

7.4. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu üks kord kuus.

7.5. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates. RÜ maksab toetuse elluviijale välja, kui on tuvastanud hüvitamisele esitatud kulude abikõlblikkuse.

7.6. RÜ õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.

7.7. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitab elluviija koos TAT lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning RÜ kontrollitud lõpparuande

kinnitamist. Vastavalt ühendmääruse § 15 lõike 1 punktidele 2 ja 3 tuleb lõppmakse taotlus esitada RÜ-le hiljemalt 17.01.2030.

8. Elluviija ja partneri kohustused

8.1. Elluviija peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestud kohustusi. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
8.1.1 esitama RA-le TAT järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa kinnitamiseks jooksva aasta 1. novembriks;
8.1.2 esitama punktis 8.1.1 nimetatud dokumendid peale nende kinnitamist viie tööpäeva jooksul RÜ-le;
8.1.3 esitama RA nõudmisel TAT eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa;
8.1.4 rakendama TAT-d vastavalt kinnitatud eelarvele;
8.1.5 esitama RA-le TAT eelarve täitmise aruande iga kuu 10. kuupäevaks eelmise kuu kohta RA poolt väljatöötatud vormil;
8.1.6 esitama RÜ-le järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 10. detsembriks või kümne tööpäeva jooksul peale eelarve kinnitamist; esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest;
8.1.7 esitama korrigeeritud prognoosi järelejäänud eelarveaasta kohta, kui esitatud maksetaotlus erineb rohkem kui ¼ võrra punktis 8.1.6 esitatud prognoosist;
8.1.8 korraldama teavitusürituse vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõikele 3;
8.1.9 toodete ja teenuste hankimisel lähtuma keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitest;
8.1.10 tagama projektiga seotud teavitustegevustes ligipääsetavuse kõikidele inimestele olenemata nende erivajadusest.

8.2. Partner peab täitma lisaks TAT-s sätestatule ühendmääruse § 10 lõikes 2 nimetatud kohustusi. Ühtlasi on partner kohustatud:
8.2.1 esitama elluviija nõudmisel punktis 7.2 nimetatud partneri organisatsiooni dokumendid;
8.2.2 esitama elluviija nõudmisel partneri järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa jooksva aasta 1. oktoobriks;
8.2.3 esitama elluviija poolt antud tähtajaks järgneva eelarveaasta TAT kulude planeerimiseks prognoosi ja jooksva eelarveaasta prognoosi parandused ja/või muudatusettepanekud lähtuvalt elluviija ja/või partneri vajadusest;
8.2.4 esitama elluviijale maksetaotluse tasutud kuludokumentide alusel hiljemalt iga kuu 10. kuupäevaks või vastavalt elluviija nõudele viis tööpäeva enne TAT prognoosis märgitud elluviija maksetaotluse esitamise tähtaega RÜ-le;
8.2.5 esitama elluviijale esimeses maksetaotluses esitatud kuludega ning edaspidi RÜ poolt saadetud valimiridade põhjal kaasnevad lisadokumendid (sh hankedokumendid, memod, osalejate nimekirjad, päevakavad) ja andma vajaduse korral täiendavaid selgitusi;
8.2.6 kooskõlastama elluviijaga TAT eelarvest rahastatavate riigihangete sisuliste tegevuste vastavuse TAT ja keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitele enne riigihanke tegemist;
8.2.7 esitama elluviijale TAT tegevuste, osalejate andmete, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande koos lisadega üldjuhul iga aasta 10. jaanuariks ja 10. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga;
8.2.8 maksma elluviijale tagasi toetuse summas, mis on märgitud RÜ tehtud finantskorrektsiooni otsuses partneri kulude kohta.

9. Aruandlus

9.1. Elluviija esitab RÜ-le tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande koos lisadega e-toetuse keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 20. jaanuariks ja 31. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga.

9.2. Elluviija tagab vajaduse korral korrektsete tegevustes osalejate andmete olemasolu sündmuste infosüsteemis iga kvartali lõpu seisuga hiljemalt kvartalile järgneva teise nädala lõpuks.

9.3. Elluviija esitab RÜ-le tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu hiljemalt 17. jaanuariks 2030.

9.4. Kui keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

9.5. Kui vahearuande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

9.6. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos *aruanne*) laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

9.7. Kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ vahearuande.

9.8. Vahearuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab vahearuande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

9.9. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ lõpparuande.

9.10. Lõpparuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks.

9.11. Aruandes kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljades nõutule.

9.12. Lõpparuandes tuleb lisaks vahearuandes nõutavale infole kajastada ülevaade strateegia „Eesti 2035“ sihtide saavutamisest.

9.13. Elluviija esitab RÜ-le järelaruande üks aasta peale projekti lõppu. Projekti järelaruanne peab sisaldama meetmete nimekirja tulemusnäitaja lõplikku saavutustaset üks aasta peale TAT abikõlblikkuse perioodi lõppu.

10. TAT muutmine

10.1. Kui ilmneb vajadus tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).

10.2. RA vaatab muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu selle kohta peale punktis 10.4 nimetatud RÜ poolt edastatud ettepanekut ja punktis 10.8 nimetatud kooskõlastamist.

10.3. Puuduste esinemise korral annab RA elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

10.4. RA edastab TAT muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

10.5. RÜ võib elluviijale või RA-le teha ettepanekuid eelarve muutmiseks, kui aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT eduka elluviimise tagamiseks.

10.6. TAT muutmist ei saa taotleda sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui on olemas RÜ nõusolek.

10.7. RA võib TAT-d muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui TAT rakendamisel on kalendriaasta lõpu seisuga tekkinud eelarveliste vahendite jääk, on RA-l õigus vähendada TAT kogueelarvet kalendriaasta kasutamata jäänud eelarve summa ulatuses.

10.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

10.9. TAT muutmiseks punkti 10.1 tähenduses ei loeta:
10.9.1 punktis 8.1.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist;
10.9.2 eelarves näidatud toetuse muutumist aastati, tingimusel et TAT kogutoetuse summa ei muutu.

10.10. RA vaatab punkti 10.9 kohase muudatustaotluse läbi 20 tööpäeva jooksul ning puuduste mitteesinemise korral esitab RA eelarve ministrile kinnitamiseks.

10.11. Punkti 10.9 kohases muudatustaotluses puuduste esinemise korral annab RA elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Eelarve menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

10.12. Eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades ei eelda TAT muutmist konkreetse(te) aasta(te) eelarve muutmine tingimusel, et TAT kogutoetuse summa ei muutu, kui kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15%.

10.13. Peale punktis 10.12 nimetatud muudatuste kooskõlastust esitab elluviija viie tööpäeva jooksul muudetud eelarve koos RA kooskõlastusega RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu.

11. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37

12. Vaidluste lahendamine

RA otsuse või toimingu vaide menetleja on RA. RÜ otsuse või toimingu vaide menetleja on RÜ. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse §-des 31 ja 32 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile. Riigiasutuste, sealhulgas valitsusasutuste vahelised vaidlused lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 sätestatud korras.

Lisa: TAT finantsplaan ja eelarve kulukohtade kaupa